

leef- en werkwereelden van belastingbetalers.²⁷⁶ Er zit soms heel wat werk vast aan de toepassing van de belastingwetgeving in de maatschappelijke realiteit van belastingbetalers. De tijd om al dat werk te verrichten, heeft een belastingambtenaar niet altijd. Hij moet er immers rekening mee houden dat bij belastingen doelmatigheid past. Dat hij echter wel voldoende tijd voor iedere belastingbetaler zou moeten hebben. Voert voort uit de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, waaraan zijn optreden wordt getoetst.^{277 278} Zo brengt de toepassing van het gelijkheidsbeginsel met zich mee dat hij verschillende gevallen, verschillend behandelt, zulks naar evenredigheid van het verschil. Of en in hoeverre sprake is van verschillende gevallen, is volgens Grapperhaus onder andere afhankelijk van iemands maatschappijvisie, en dus niet altijd duidelijk en snel aan te geven.²⁷⁹

Indien de belastingbetaler niet beschikt over de vereiste deskundigheid en/of tijd, dan kan hij daarvan schade ondervinden. Hij zal daardoor wellicht niet in staat zijn om de juiste argumenten aan te dragen als hij een discussie moet aangaan met de belastingambtenaar die zijn fiscale zaken controleert. Dat kan tot gevolg hebben dat hij die discussie verliest en dat hij daardoor wellicht teveel belasting betaalt. In een relatie waarin één der partijen veel minder deskundig is dan de andere liggen misstanden en misverstanden voor de hand.²⁸⁰ Daadwerkelijke misstanden, misverstanden en/of de kansen daarop kunnen de relatie tussen partijen op negatieve wijze beïnvloeden.

2.5.2 Misstanden op fiscaal terrein: ontduikings- en ontwijkingsgedrag

Misstanden bij belastingen die tegenwoordig alle aandacht hebben van de wetgever, de belastingdienst en de rechtswetenschap zijn het ontduiken en ontwijken van belastingen. Beide verschijnselen brengen een maatschappelijke discussie op gang. De nadruk ligt op het bestrijden van belastingontduiking en op de vraag welke methoden van fraudebestrijding aanvaardbaar zijn. Via kliknummers kunnen burgers bijvoorbeeld fraude melden. Maar het gaat bij die discussie ook over de aanvaardbaarheid van het ontwijken (ontgaan) van belastingen. In hoeverre is het ontgaan van belasting, binnen de grenzen van de wet, toegestaan?^{281 282 283} Beide verschijnselen, zowel de fraude als het ontgaan van belastingen, kunnen worden gezien als misstanden op fiscaal terrein, omdat zij leiden tot een andere verdeling van de belastingdruk, het inkomen en de welvaart dan eigenlijk de bedoeling is.

²⁷⁶ Beleidsplan Communicatie en Dienstverlening 1994-1998[30, blz.5].

²⁷⁷ Geschriften etc. nr. 177[19]. "Een belangrijk aspect van de codificatie van algemene beginselen van behoorlijk bestuur is dat het opnemen van de beginselen aanstonds ertoe dwingt zich te realiseren wat de gevolgen zijn indien strijd met de geformuleerde regels wordt geconstateerd." (blz.24)

²⁷⁸ Zie hoofdstuk 3.7.

²⁷⁹ F.H.M. Grapperhaus[42, blz.1435] merkt op dat juist deze toepassing van het gelijkheidsbeginsel haaks staat op de eenvoud die van belastingheffing wordt verwacht.

²⁸⁰ F.K. Mann[2, blz.147 e.v.].

²⁸¹ M. van der Hagen[43, blz.8 e.v.].

²⁸² L.G.M. Stevens[44, blz.65 e.v.].

²⁸³ M.R. Reuvers[26, blz.146] wijst erop dat óók de hoogte van belastingtarieven burgers ertoe aanzet om maatregelen te nemen om hun belastingdruk te matigen via "fiscale constructies".